GAZETA LWOWSKA.

W Piątek **Nro. 57.** 18. Maja 1827.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— *Z Wiednia.* —

Za najwyższym rozkazem przywdzieje Dwór żałobę po Fryderyku Auguście, Królu Saskim, w d. 11. Maja 1827, i takową nosić będzie przez 7 tygodni z odmianą, mianowicie: pierwsze trzy tygodnie, to jest od 11. włącznie aż do 31. Maja, grubą, tudzież ostatnie cztery tygodnie, to iest od 1. włącznie do 28. Czerwca, pół żałoby.

Wilije nakazane w tym przypadku żałoby, odprawione będą w d. 11. t. m. wieczorem o god. 5., a nabożeństwo żałobne dnia 12. przed południem o god. 11 w o. k. parafijalnym przydwornym kościele.

Królestwo Lombardzko-Weneckie.

Arcyxiążę Rajnery, Wicekról Królestwa Lombardzko-Weneckiego, wraz z swoją małżonką, Arcyxiężną Elżbietą, zjechali znowu w pożądanem zdrowiu w dniu 2. Maja z Wenecyi do Medyjolanu.

— *Z Węgier.* —

Gazeta Preszburska donosi pod dniem 1. Maja:

Najwyższa rezolucyja z dnia 11. zeszłego miesiąca względem pierwszeństwa (*Praeferentialia*), zaraz po ogłoszeniu onejże, poruczoną została Wydziałowi Izby Stanów dla uporządkowania jéj różnych przedmiotów i przygotowania onychże do przyjęcia na posiedzeniu cyrkularném. Ułożone w téj mierze poselstwo podyktowano w d. 25. Kwietnia, dnia następującego z rana jeszcze takowe rozpoznano w cyrkule, a o godzinie 12 na 216tém posiedzeniu Stanów, wniesiono je na obrady, poczém z niektóremi odmianami odesłanę zostało do Izby Magnatów. Poczém nastąpiło wspólne posiedzenie, na którém projekt, dotyczący się umów, zawartych pod Rządem Francuzkim w przyłączonych na nowo obwodach Kroackich po tamtéj stronie Sawy, przez Deputacyją regnikolarną wypracowany, przełożono. Projekt ten, po posiedzeniu cyrkularném, odprawioném rano względem dodatkowych grawaminów, wniesiony w Piątek d. 27. o godzinie 12téj na 217. posiedzenie Sejmu, i po dwugodzinnych rozprawach potwierdzony, Izbie Magnatów przesłany, która postrzeżenia swoje na powyższe poselstwo stanowe względem pierwszeństwa uczyniła i Dyktaturze oddała. Jeszcze tego samego dnia o godzinie 7 wieczorem, gdy obiedwie wiadome Deputacyje regnikolarne pod przewodnictwem Podczaszego (*Tavernicus*) i Banusa Kroacyi, rozpoczęte o godzinie 5 posiedzenia swoje ukończyły, takowe postrzeżenia przyjęte zostały na posiedzeniu cyrkularném, i już dnia następującego, dnia 28., nadszedł do Stanów projekt odpowiedzi. Takowy podyktowano i na posiedzeniu cyrkularném o godzinie 5téj z południa przyjęto.

(*G. W.*)

Jego Królewicowska Mość Arcyxiążę Ferdynand d'Este, naczelnie Dowodzący w Węgrzech, po kilkomiesięcznéj nieobecności, zjechał w d 1. t. m. w pożądaném zdrowiu z Włoch przez Wedeń do Budy.

Dostrzegacz Austryjacki z dnia 5. Maja wyraża:

»Niemiecka Gazeta Paryzka z d. 20. Kwietnia umieściła, jakoby z listu prywatnego z Wiédnia pisanego pod d. 10. wspomnionego miesiąca, następującą powieść, którą dla zabawy czytelników naszych, najlepiej mogących ocenić prawdę, tutaj udzielamy: »Turecki Kapitan w Wiédniu w nowym mundurze stanowi epokę. Na ulicy otacza go zawsze poczet szewczyków i innéj młodzieży. Mając czako na ostrzyżonéj głowie, podobne do zawoju, w mundurze białym, kroju opiętego, francuzkiego, i w długich szerokich pantalonach, wygląda komicznie. W. Sułtan przysłał go umyślnie do Wiédnia, aby się ukazał Cesarskiemu Dworowi, Jenerałom i Ministrom.«

(*D. A.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Gazety Angielskie zawierają wiadomości z Karakas z d. 21. Lutego, donoszące:

Wyprawa, którą tu przygotowywano, została wstrzymaną, ponieważ nas najnowsze wiadomości zapewniają, że Hiszpanija, z bojaźni wydania jéj wojny przez Angliją, zdaje się, iż chce zanie-

)(

chać swoich zamiarów. Sześć tysięcy ludzi było gotowych do wsiadania na okręty. Do tej służby przeznaczono batalijony Ansuertagui, Boyacą, Carabobo i Apure, i trzy szwadrony jazdy. Batalijony Junin, Vorgas i Callao, jakoteż szwadron grenadyjerów konnych, nie dawno przybyłe z Peru, a najwięcéj z Peruwijanów złożone, zastąpić miały po twierdzach wojska, które wyjdą. Na teraz rozłożone są w Karakas na dolinie Aragua.

Reformy zaprowadzone na rozkaz Libertadora, i zmniejszanie wydatków poczynają swoje skutki okazywać. Przemysł odzyskuje swoję dzielność; handel się powiększa i długo zaniedbaném rolnictwem z nowym zajmują się zapałem. Jedno największe złe tego kraju był handel obcych kupców papierami publicznemi, które za 3, 4 lub 5 procentu kupowali, a potém na urzędzie cłowym w zupełnej ilości w zapłacie dawali. Wyrok Libertadora położył temu koniec. Na przyszłość powinno być cło płacone w monecie brzęczącéj.

Podług Dziennika Morning-Herald z dnia 21. Kwietnia, zrzeczenie się Boliwara urzędu Prezydenta, jest tylko wynalazkiem chciwych przemyślników. Według innych wiadomości, Bogota znajdować się ma w stanie rewolucyjnym, i lud żąda federacyi; zaś przyjaciele Boliwara starają się zaprowadzić konstytucyją Boiwara, i onegoż samego mianować dożywotnim Prezydentem.

Podług listów z la Guayra z d. 4. Marca do Hamburga nadeszłych, Boliwar znajdował się w Bogocie, gdzie zupełna panowała spokojność.

Wice-Prezydent Kolumbii, Jenerał Santander, żądał swojego uwolnienia w liście do Prezydenta Senatu pisanym, a w Gazecie wychodzącéj w Kolumbii z d. 28. Stycznia umieszczonym. Ponieważ uwolnienie Boliwara dopiero w pierwszych dniach Marca mogło być w Bogocie wiadome, przeto nie mogło mieć wpływu na postanowienie Wiceprezydenta.

Podług Gazet Buenos-Ayreskich, dochodzących do dnia 7. Lutego, konstytucyja ułożona przez Kongres Jeneralny dla prowincyj zjednoczonych nad rzeką la Plata, zdaje się wielkich w prowincyjach doznawać trudności, przezco okoliczności tego kraju i tak przez wojnę z Brazyliją uciśnionego, stają się smutniejsze. Admirał Brazylijski, na przedstawienie Rządu północno-amerykańskiego, silną eskadrą popierane, dozwolił nakoniec, aby okręty Mocarstw neutralnych, chcące płynąć do Buenos-Ayres, nie były zabierane, skoro dozwolą przejrzenia siebie, i po uczynioném ostrzeżeniu, gotowe będą na odwrót popłynąć. *(G. W.)*

Zjednoczone Stany Ameryki północnéj.

Chociaż posiedzenia Kongresu Zjednoczonych Stanów Państw Ameryki północnéj zostały zamknięte, bez uchylenia ustawy ściągającéj się do represalijów przeciwko Angielskiemu wyrokowi Gabinetowemu, który zakazuje Amerykanom północnym handlu z osadami Angielskiemi, jednakże Prezydent wydał teraz odezwę, mającą rzeczoną ustawę zastąpić. Odezwa ta oznajmia, że handel i związki z angielsko-amerykańskiemi osadami są od dnia 1. Grudnia 1826 zabronione. Jednakże miany będzie słuszny wzgląd na te okręty Angielskie, które się na teraz w portach północno-amerykańskich znajdują, lub do tych zawiną, nie dowiedziawszy się wprzód o wspomnionéj odezwie. *(G. W.)*

Portugalija.

Gwiazda z d. 26. Kwietnia donosi z Lizbony z dnia 11. pomienionego miesiąca co następuje:

»Jenerał Clinton, Naczelny Wódz wojsk Angielskich, przybył tutaj z podróży, przedsięwziętéj w celu zwiedzania ważniejszych twierdz Królestwa. — Wojsko Hiszpańskie obserwacyjne, stojące na granicach, zdaje się powiększać, i uważają, że jest dobrze ubrane i uzbrojone. — Mówią, że Sprawujący interesa Brazylijskie, P. Aguiar, zaniósł protestacyją przeciwko tutejszemu Rządowi, niechcącemu wykonać przywiezionych przez Doktora Abrantes, Cesarza rozkazów, z których jeden, tak tegoż Doktora, jakoteż byłego Ministra pod rewolucyjnemi Kortezami i byłego Deputowanego F. Ferreira d'Aranjoe Castro, i Biskupa Francisco de San Luiz, teraźniejszego Prezydenta Izby Deputowanych, a w roku 1820 Członka Junty w Oporto, mianuje Radcami Stanu. Ministeryjum, którego Członki nie zgadzają się, jest przez tę protestacyją w kłopocie, i od tego czasu odprawiło kilka posiedzeń. — Hrabia Villaflor, który tu od kilku dni przybył, mianowany Naczelnym Wodzem wojska północnego, a Pułkownik Valdez Gubernatorem Madeiry. — Pewien Podpułkownik jazdy, który się w ostatnim pochodzie odznaczył, posuniony został na Gubernatora wysp Azorskich. Dowiedziawszy się o tém mianowaniu siebie, udał się do Xiężniczki Rejentki, i upraszał ją, iżby mu dozwoliła pozostać w pułku do ukończenia wojny prowadzonéj przeciwko Dom Pedro, ponieważ za wszystkich żołnierzy, dopóki pod jego zostają dowództwem, ręczy; na co, jak słychać, Xiężniczka zezwoliła.

Z Anglii przybyło tu prawie 300 ludzi, którzy należą do znajdujących się tu już kompanij. Sto pięćdziesiąt żołnierzy morskich Angiel-

skich stoi ciągle w pałacu Ajuda. — Mówią, że Doktor Abrantes tutaj pozostanie. (*G. W.*)

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Przez wyniesienie P. Copley na godność Ministra, uwolnione zostało miejsce Reprezentanta z Uniwersytetu Kambridzkiego. Kandydatami na to miejsce podali się PP. Bankes, Goulburn i Sir N. C. Tindal; wszyscy trzej przeciwnicy emancypacyi.

Gazety Angielskie donoszą, że Margrabia Lansdown po ukończonych posiedzeniach Parlamentu wnijdzie do Ministeryjum.

Kuryjer umieściwszy wykaz mianowanych Ministrów (którego w przeszłym Numerze udzieliliśmy), czyni uwagę następującą:

»Imię Margrabiego Lansdown nie znajduje się w powyższym wykazie, jednakże możemy zapewnić, że zacny Margrabia przyrzekł, osobiście, jakoteż ze swoimi przyjaciółmi wspierać zarząd P. Kanninga, chociaż przynajmniéj na teraz wymawia się należeć do Ministeryjum. Okoliczność, że Xiążę Devonshire przyjął posadę Lorda Podkomorzego, jest najlepszym dowodem przyczynienia się zacnego Margrabi i umiarkowanych Whigów, jego przyjaciół, którzy zwyczajnie z nim głosują, do zarządu nowego Ministeryjum.

Król Jego Mość odprawi przyszłego Poniedziałku radę Gabinetową, i przyjmować będzie Członków nowego zarządu Państwa. Na téj radzie Ministrowie, którzy wystąpili, złożą pieczęci urzędowe w ręce Monarchy, który takowe odda ich następcom; poczém nowi Członkowie Gabinetu, wykonawszy Królowi przysięgę w tajnéj radzie, zajmą w téjże swoje miejsca.

Wielki kanał między Londynem a Portsmouthem ma być istotnie kopany. Koszta podają na 4 mil. f. szt. i chcą przez lat 4 zatrudnić 20000 robotników.

W d. 24. Kwietnia zawinął okręt Tweed, do Portsmouthu przybywający z Mexyku. Przywiózł ón 1,000,000 dolarów na rachunek Rządu Mexykańskiego, oprócz tego wielką ilość koszenilli, co wszystko podnosi wartość całego ładunku do 1 mil. f. szt.

Okręt Hekla przeznaczony do odkryć, wypłynął z Sheerniss. Tą razą nie przybije do wysp Orknej, lecz prosto uda się do Hammerfort w Norwegii, gdzie weźmie renifery, które użyte być mają do ciągnienia statków po lodzie, urządzonych na kształt sani. W Listopadzie spodziewa się Kapitan Parry powrócić do Anglii.

Przez Deja Tripolitańskiego otrzymano wiadomość o nieszczęśliwym losie Majora Laing. Chociaż tenże w napadzie na niego rozbojników został raniony, przybył jednakże do Tombuktu, gdzie go Xiążę panujący uprzejmie przyjął. Atoli wojownicza horda Fallans, panująca większéj części pustyniom środkowéj Afryki, wysławszy 30000 ludzi, żądała onegoż wydania, aby go zabić, i przezto, jak twierdziła, przeszkodzić, by chrześcijanie nie poznali i w przyszłości nie podbili ich kraju. Xiążę Tombuktu wysłał Lainga pod zasłoną 15 ludzi jazdy ze swojéj straży przybocznéj do Bombarn, lecz kupa Fallansów dogoniła uciekających, i Lainga ze wszystkimi jego towarzyszami zamordowała.

Wiadomości z Bombay mówią o wojnie wybuchłéj między Imamem Muskaty i Szejkiem z Abuszer (obadwa miejsca w odnodze Perskiéj); jednakże kroki nieprzyjacielskie ograniczały się dotąd na zagrabieniu okrętów i majątku ostatniemu przez pierwszego, który, jak się zdaje, tylko przez obecność Rezydenta kompanii wschodnio-indyjskiéj w Abuscher wstrzymał się od uderzenia na to miejsce. Przeciwnie oświadczył ón zamiar wysłać fregatę i mały okręt wojenny do błokowania Eufratu, dopóki mu Pasza Bassory nie zapłaci 1 lak (100,000) i 2,000 piastrów. Okrętów Europejskich nie napastował, i oprócz zwyczajnych małych potyczek między naczelnikami na brzegach Arabskich, panowała spokojność na wybrzeżu Perskiem. (*G. W.*)

Francyja.

W d. 1. Maja Hrabia de Braj, król. Bawarski nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister, wręczył Królowi na prywatném posłuchaniem list onegoż odwołujący.

P. Usoz y Mory, listem swojego Rządu król. Hiszpańskim Sprawującym interesa mianowany, został Jego Królewskiéj Mości i rodzinie królewskiéj w tym charakterze przedstawiony.

Król wyznaczył rocznéj pensyi 200 franków wdowie po brygadyierze żandarmeryi, ranionym śmiertelnie przy oświeceniu w d. 18. Kwietnia wieczorem na ulicy Ś. Dyjonizyjusza.

Podług Gwiazdy Xiążę Doudeauville przesłał w d. 30. Kwietnia Królowi prośbę o uwolnienie. P. de la Bouillerie objął tymczasowie obowiązki tego urzędu.

Toż samo pismo wyraża: »Wiele Gazet donosiło, że w d. 29. Kwietnia odprawiono w Tuileryjach radę Ministeryjalną, która do północy trwała. Wiadomość ta jest nie dokładną.«

Poczty gwardyi narodowéj w Tuileryjach zmienione zostały w d. 30. Kwietnia przez gwardyją królewską, a wszystkie inne przez wojsko załogi Paryzkiéj.

Gwiazda z d. 2. Maja mówi: »Uszanowanie, zabrania nam umieszczać pomiędzy kłamstwy dzien-

nemi wszystkie te mniemane wiadomości, które Gazety liberalne tegoż poranku udzieliły. Są imiona we Francyi, które nigdy nie mogą należeć do polemiki Dzienników, i nie mamy potrzeby, kwalifikować wieści, do których zmierzamy, aby o tem publiczność sądziła.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 28. Kwietnia Zdawca sprawy Kommissyi skarbowéj, działu wydatków odczytał swój raport. Rząd domaga się dla różnych Ministrów maxymum na potrzeby swoich Wydziałów, aby nie był zmuszony udawać się do dodatkowych kredytów. Tak więc ogólnie żąda 930 mil., zatém 23 mil. więcéj, niżli w budżecie z r. 1826. Kommissyia nie była tego zdania; wnosi ona na odrzucenie wielu przez Ministrów żądanych wydatków, i prawie we wszystkich Ministeryiach chce znacznéj redukcyi, która ogółem 9,729,904 fr. wynosi. W Ministerstwie spraw zewnętrznych żądała Kommissyia zmniejszenia płacy urzędników o 28,000 fr., płacy Ajentów dyplomatycznych o 83,000 fr., pensyj wyznaczonych byłym Ajentom dyplomatycznym o 50,000 fr. i t. d. W Ministerstwie wojny, żądającem więcéj o 4 mil. niżli w ostatnim budżecie, objawia równie Kommissyja życzenie, aby zaszły także zmniejszenia, i chce, aby zmniejszono także nieproporcyjonalną wielką liczbę Jenerałów, Oficerów sztabowych i Intendentów wojskowych. Za to żąda, iżby wyznaczona na utrzymanie gościńców summa 18 milion. powiększoną została o 600,000 fr. — Poczém P. Geres, Zdawca sprawy Kommissyi, która rozpoznawała budżet dochodów, zabrał głos, i przedstawił Izbie środki, jakie ma Francyja do pokrycia tych wydatków; dochody Państwa od r. 1818 powiększyły się następnie. *(G. W.)*

Niemcy.

Król Jegomość Bawarski przybył w d. 27. z. m. rano o godz. 9téj do Innsbruka, gdzie zabawiwszy dwie godziny udał się w dalszą podróż do Włoch.

Owdowiała Królowa Jéjmość Bawarska zjechała w pożądanem zdrowiu z obudwiema Xiężniczkami w nocy z d. 1. na 2. Maja z Wejmaru, do swojéj rezydencyi do Wircburga.

C. K. prezydujący Poseł przy Związku Niemieckim, Baron Münch-Bellinghausen przybył znowu w nocy z d. 1. na t. m. do Frankfortu z podróży do Wiednia przedsięwziętéj. *(D. A.)*

Danija.

Dziennik Kopenhagski *»nyt Aftenblad«* podaje kwitnącą znowu Danii siłę morską w tym sposobie: Siła ta składa się teraz z trzech linijowych okrętów: Denning Maria o 84 działach, Danmark o 66 i Fenix; o 60 działach; z 6 fregat: Rota i Freja, każda o 46; Sylla, Nimfy, Minerva i Venus, każda o 40 działach; z 3 korwet: Diana i Najady, każda o 20, i Fortuna o 24 działach; z 4 brygów: Folster o 16, Moen o 18, St. Croix i St. Jean, każdy o 14 działach; z 1 szonera o 10 sześciofuntowych dział, i z 80 szalup kanonierskich i bombardierskich. Wszystkie wspomnione okręty są zupełnie do służby zdatne. Obok floty stoi także w porcie wojennym król. okręt parny Kiel. Budują zaś 1 okręt linijowy o 84, fregatę o 46, korwetę o 20 i bryg o 16 działach. Z dawniejszéj floty pozostał tylko orlogski okręt Ludwika Augusta o 64 działach, który 1824 jako niezdatny rozebrano. Flota ta powiększoną zostanie do 6 okrętów linijowych. *(G. W.)*

Prussy.

— Z Gdańska d. 26. Kwietnia. —

Cena zboża nie doznaje żadnéj zmiany. Zdaje się, iż zbyt zakorzenione jest mniemanie, że Anglii nie wystarczy własnego zboża do przyszłych żniw; mniemanie to pociągnęłoby za sobą wysokie ceny, gdyby spekulanci przeszłorocznemi nieszczęściami handlowemi w Anglii nie byli zrażeni. Teraz sprawia przynajmniéj ten skutek, iż nie dopuszcza dalszego spadania ceny; ale wątpić można, czy teraźniejsza cena utrzyma się bez żądania zagranicznego, gdy znaczne partyje zboża z Wielkiéj Polski i z Krakowskiego nadejdą. Właściciele złożonego na spichrzach zboża nie chcą go przedawać po cenie teraźniejszéj. Ze spichrzów nic nie wychodzi, a zboże, które niekiedy ze zleceń zagranicznych posyła się za granicę, kupowane jest z wody; ale i tego zboża pozostają znaczne partyje z powodu niskiéj ceny. Za owieś Polski 64 do 66 funtów żądano dzisiaj po 150 Złt. Pruskich i oddanoby go może za 130 do 135 takichże Złt.; lecz nie dawano tyle. — Dnia 19. b. m. przybyło tu i przedano 264 1/3 łasztów pszenicy Polskiéj, najwięcéj z Włocławka i Dobrzykowa. — Żyta złożono na spichrzach 8 łasztów krajowego; grochu sprzedano łaszt 1 po 330 Złt. Pr., a jęczmienia polskiego 102funtowego 5 łasztów po 150 Złt. Pr. — Od d. 14. do 23. t. m. przeprowadzono przez Toruń 206 3/4 łasztów pszenicy, 31 1/3 łasztów owsa i 4 łaszty grochu. *(Kor. War.)*

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 20. Rozmaitości.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Druk Piotra Pillera.